

at man navnlig med stor Styrke vil reise det Spørgsmaal til os, om det ogsaa er hæderligt at støde saadanne stoffels Børn fra sig. Ja, jeg veed meget godt, at det kan siges og vil blive sagt, og at det kan og bør gjøres til Gjenstand for Dverveelse af den alleralvorligste Art, hvorledes man skal tage sig af saadanne stoffels Børn; men det maa jeg sige og fastholde, at vi skyde Skærligheden til dem, der ere betroede vor Omforg, ikke at udsætte dem for sjælelig Smitte ligesaa lidt som for legemlig. Thi det betragter man dog ellers i Livet for at være en aldeles afgjort Nigt, saa nøie som muligt at tage sig i Agt for at bringe sine Børn i Berørelse med andre, der ere besnagede med Smitte. Men nu er det en sørgelig Sandhed, at Børn i en tidlig Alder kunne være dette i aandelig og sædelig Henseende. Jeg forudsætter herved den Bemærkning, at det gælder slet ikke alene de fattiges Børn, slet ikke mere deres end Andres. Det er ikke, fordi det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgfreds vil have de fattiges Børn i Friiskolen, at jeg er uenig med ham, men det er med Hensyn til Fordigtelsen til at optage i Klæng, at vi ere af en forskjellig Mening. Hvem veed ikke, at der gives endog mange af slige Børn, og hvem veed ikke, i hvor høj Grad den barnlige Indbildningskraft hos ufordærvede Børn er modtagelig for den Slags Smitte? Jeg vil spørge de Herrer, der tale i saa stærke Ord om det tvungne Skolevæsens store Magt til at modvirke navnlig sædelig fordærvelige Kræfter, om de ikke have anet en meget stor Fare deri, at de saaledes tvinge de allerskjelligste Børn sammen og paa Skolebenken stuve Børn fra de mest fordærvede Hjem sammen med mange andre, som ikke i Hjemmet ere udsatte for disse ulykkelige Indflydelse, om man ikke deri simer en stor Fare i Stebet for en Velgjerning for Samfundet? Ja, hvorledes skal man bære sig ad med saadanne Børn, det er det store Spørgsmaal, som nok kan behøve den dybeste Dverveelse saavel af vore Statsmænd som af enhver Menneskeven og enhver Borger, der elsker Folk og Fædreland; men det behøver ogsaa i Sandhed alvorlig Dverveelse, om ikke det Middel, man har anvendt og anvender, er det fuldstændig feile. Derom en Mand saae sin Giendom omgiven med en hel Mængde spredte Aldgløder, saa vilde han vistnok sige: Her er en stor Fare, hvorledes skal jeg afværge den? Det Bedste vilde vistnok være, at han slukkede den ene enkelte Glød efter den anden, om han kunde det, men det værste Middel, han kunde bruge, vilde være at samle alle disse Gløder i en Hob og bringe dem i Forbindelse med tør Bed eller anden Fængstof. (Afbrydelse.) Ja, maaske Sig-nelsen halter, men jeg tror, den passer i en sørgelig Grad paa mange af vore store offentlige Skoler. Man har under en tidligere Lovs Behandling talt meget om, hvor forsigtig man skulde være for ikke at bringe Koppesmitten ind i de store

Skoler, men har man rigtig overveiet, om man ikke gjennem Lvangen bringer en langt farligere Smitte ind i dem? Naar jeg har udtalt dette, har jeg ogsaa med det Samme sagt min Mening om de Ord, den høitærede Minister forleden ansførte af en berømt Mand i Amerika, at man enten maatte gaa til at forøge Skoletvangen eller til at uvidere sine Fængsler. Jeg tror, man nok kan spørge: mon virkelig Fængslerumme ere blevne indskrænkede, siden vi have faaet den tvungne Skoleundervisning, mon Statistiken har oplyst os om, hvor mange af de Ulykkelige, som sidde i disse Fængsler, der er kommet der af den Grund, at de ikke have kunnet læse og skrive eller have faaet nogen af de andre Skolefærdigheder? Jeg tror, der kan være Grund for de ærede Medlemmer, som forleden tiltraabte den høitærede Minister saa stærkt Bisald, da han udtalte disse Ord, endnu engang at tage under Dverveelse, om de have skænket deres Bisald til en stor Livsfandhed eller til en klingende Talemaade.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Jeg havde ikke tænkt at tage Ordet saa tidlig, men jeg kan ikke modstaa Lysten til strax at svare den ærede Taler, der nu fatte sig. Han var den, som i Torsdags først aabnede disse langvarige Forhandlinger, og jeg havde allerede i det samme Møde Leilighed til at henvende mig til ham, idet jeg ligeoverfor ham udtalte min store Overraskelse over det Standpunkt, han antydede som det, han sandsynligvis vilde komme til at indtage i denne Sag, nemlig at stemme imod Sagens Overgang til 2den Behandling. Det var mig ingenlunde overraskende at finde mig i Uenighed med den ærede Rigsdagsmand angaaende mange og væsentlige Punkter i Skoleloven; dette har, trods det, som jeg tror, ikke Lidedet, hvori vi mødes, ogsaa været Tilfældet med Hensyn til andre Sager, som have ligget for her til Forhandling. Ikke det, at han kunde have gjort Indsigelse endog imod væsentlige Punkter af, hvad der var fremkommet i Lovforslaget, og heller ikke det, at han til Slutning ved tredie Behandling vilde stemme imod dette, skulde have indeholdt nogen stor Overraskelse for mig; men det Overraskende for mig var, at han vilde afskjære og for sit Vedkommende nedslaa den hele Forhandling af denne Sag ved Negtelsen af dens Overgang til 2den Behandling. Naar den ærede Rigsdagsmand antydede, at nogle Ord, der under en anden Sags Behandling ere faldne fra min Side, skulde have ledet hans Tanker hen paa, at dette her skulde være den rigtige Vej at følge, formoder jeg, at han herved sigtede til de Uttringer, som en anden æret Rigsdagsmand (S. A. Hansen) i et tidligere Møde bragte paa Bane, og som faldt fra min Side i Anledning af en, om man vil, beslegtet Sag, nemlig Lovforslaget om Reformen af det lærde Skolevæsen; men